

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrda a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Ing. Jan Kaluža**, se sídlem Hroznová 79/10, Brno, zast. Mgr. Josefem Milichovským, advokátem se sídlem Koliště 259/55, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2022, č. j. 10 A 33/2020-43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Rozhodnutím Státního zemědělského intervenčního fondu ze dne 25. 4. 2019, č. j. SZIF/2019/0304735, byla zamítnuta žalobcova žádost o poskytnutí dotace na podopatření ošetřování travních porostů podle § 23 odst. 1 písm. d) bodu 8 nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, v relevantním znění (dále jen „nařízení vlády č. 75/2015 Sb.“). Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo vydáno poté, co jeho předchozí rozhodnutí (ze dne 28. 6. 2018, č. j. SZIF/2018/0439188) zrušil žalovaný svým rozhodnutím ze dne 28. 2. 2019, č. j. 9083/2019-MZE-14132, a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Správní orgán I. stupně totiž před vydáním svého původního rozhodnutí nevypořádal námitky proti kontrolnímu protokolu.

[2] Žalobcová žádost byla podána v rámci agroenvironmentálně-klimatických opatření pro rok 2017, titul ochrana chrástala polního (dále jen „AEKO“). Správní orgán I. stupně vycházel z výsledků kontroly na místě, jejíž výsledek je zaznamenán v protokolu ze dne 20. 10. 2017, č. 1833/500/25/2017. Kontrola probíhala v období od 24. 8. 2017 do 2. 10. 2017; dílčí protokoly z měření jsou datovány dnem 19. 10. 2017. V rámci kontroly bylo zjištěno, že u některých dílů půdních bloků žalobce deklaroval vyšší výměru, než odpovídá skutečnosti. Na některých dílech půdních bloků nebyla v rozporu s § 19 odst. 9 písm. a) nařízení vlády č. 75/2015 Sb. do 30. 9. 2017 provedena seč či odklizení biomasy. Na jednom dílu půdního bloku nevhodném k přepasení byla v rozporu s § 19 odst. 9 písm. e) nařízení vlády č. 75/2015 Sb. provedena pastva. Plochy, kde došlo k porušení podmínek, nemohly být zahrnuty do zjištěné plochy. Ta proto činila pouze 217,05 ha (v žádosti žalobce deklaroval 287,79 ha). Rozdíl mezi deklarovanou a zjištěnou plochou (70,74 ha) činil 32,59 % zjištěné plochy, spadal tedy do intervalu 20 % až 50 % podle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 640/2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém a o podmínky pro zamítnutí nebo odnětí plateb a správní sankce uplatňované na přímé platby, podporu na rozvoj venkova a podmíněnost, v relevantním znění (dále jen „nařízení č. 640/2014“), tedy nebylo možné podporu poskytnout.

[3] Rozhodnutím ze dne 10. 1. 2020, č. j. 56137/2019-MZE-14132, žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. K odvolacím námitkám žalovaný vysvětlil, že kontrola zemědělské kultury a výměry dílů půdních bloků probíhala do 26. 9. 2017. Jelikož lhůta pro provedení všech požadovaných zemědělských operací končila až dne 30. 9. 2017, byla provedena další návštěva v terénu dne 2. 10. 2017 za účelem ověření plnění podmínek AEKO (provedení seče a odklizení biomasy). Dílčí protokoly ze dne 19. 10. 2017 představovaly zpracování naměřených hodnot v informačním systému a vycházely z údajů zjištěných k 2. 10. 2017. Své tvrzení, že k 30. 9. 2017 nebyly podmínky splněny pouze na ploše menší než 20 % z plochy zjištěné, žalobce nedoložil, v doplnění ohlášení vyšší moci ze dne 13. 11. 2017 dokonce sám uvedl, že podmínky nebyly splněny na 66,9 ha. K ohlášení vyšší moci žalovaný upozornil, že bylo doručeno až dne 30. 10. 2017, i když žalobce musel nepochybně nejpozději dne 30. 9. 2017 vědět, že podmínky nesplní. Žalobce neuvedl ani žádné důvody, které by mu ve včasném ohlášení vyšší moci bránily. Lhůta k ohlášení vyšší moci podle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 640/2014 byla lhůtou propadnou. Opačný výklad by byl v rozporu s požadavky na plánování a provádění účinných kontrol.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze. Namítal, že správní orgán I. stupně nesprávně posoudil rozsah nesplnění podmínek k 30. 9. 2017, protože poslední měření v terénu proběhlo dne 26. 9. 2017. Po tomto datu již žádné měření neprobíhalo (zatímco zemědělské práce ano). Žalobce uznal, že všechny práce nebyly k 30. 9. 2017 dokončeny, rozsah nedokončených prací byl však menší než 20 % a všechny práce byly dokončeny již 8 dní poté. Dílčí protokoly vycházející z datových podkladů pořízených před 30. 9. 2017 nemohly podle něj hodnověrně sloužit jako podklad pro hodnocení plnění podmínek AEKO k 30. 9. 2017. Dále žalobce poukázal na to, že správní orgány nepřihlédly k vyšší moci, kterou oznámil. Lhůta podle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 640/2014 začala běžet až tehdy, když byl s to oznámení učinit. To podle něj nastalo až po 8. 10. 2017, neboť do té doby se plně věnoval dokončení prací v horském terénu. Rozhodnutí

pokračování

žalovaného bylo podle žalobce nepřiměřené, formalistické a v rozporu s nařízením č. 640/2014, dle jehož preambule případná opožděná podání mají vést ke snížení plateb, nikoli k paušálnímu odmítnutí.

[5] Městský soud shora uvedeným rozsudkem podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu zamítl.

[6] Úvodem městský soud upozornil, že výsledky kontroly zachycené v protokolu ze dne 20. 10. 2017, č. 1833/500/25/2017, byly podkladem rovněž pro dvě další rozhodnutí správního orgánu I. stupně (ve věci jednotné platby na plochu a platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy pro příznivé klima a životní prostředí). Rozhodnutí o odvoláních proti těmto souvisejícím rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla na základě správních žalob taktéž předmětem soudního přezkumu. Rozsudky ze dne 11. 2. 2021, č. j. 14 A 116/2019-38, a ze dne 21. 9. 2022, č. j. 5 A 13/2020-34 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), Městský soud v Praze obě žaloby zamítl. Proti poslední jmenovanému rozsudku městského soudu nebyla podána kasační stížnost. Kasační stížnost proti rozsudku městského soudu ze dne 11. 2. 2021, č. j. 14 A 116/2019-38, Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27, zamítl.

[7] K námitce, dle níž výsledky kontroly nebyly dostatečným podkladem pro závěr správních orgánů, že žalobce nesplnil k 30. 9. 2017 podmínky dotace z důvodu nedodržení podmínek na ploše větší než 20 % celkové výměry půdních bloků, městský soud citoval vypořádání totožné námitky v rozsudku ze dne 11. 2. 2021, č. j. 14 A 116/2019-38, a vypořádání související kasační námitky Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27. Městský soud se s uvedenými úvahami plně ztotožnil a doplnil své shrnutí. Rovněž k otázce oznámení vyšší moci městský soud citoval předchozí rozsudky v související věci a uzavřel, že nemá důvod se od opakovaně potvrzovaných závěrů odchýlit.

[8] K tvrzenému rozporu s nařízením č. 640/2014 městský soud rekapituloval znění dotčených ustanovení právních předpisů. Z nich dovodil, že v rámci titulu AEKO se poskytuje platba na plochu, ovšem jen takovou, na níž žadatel splnil podmínky, včetně seče a odklizení biomasy v období od 15. 8. do 30. 9. příslušného roku. Žalobce však nesplnil podmínky na 70,74 ha, což představovalo více než 20 % zjištěné plochy. Zjištěnou plochou je ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 23) písm. b) nařízení č. 640/2014 skutečná plocha zjištěná na základě kontroly (tedy plocha, která splňovala podmínky pro podporu). Podle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 640/2014 tedy žalobci neměla být dotace poskytnuta.

[9] Městský soud dále odkázal na body 15 a 16 odůvodnění nařízení č. 640/2014, které se týkají opožděných žádostí o dotace či o jejich vyplacení, nikoli opožděného plnění podmínek pro poskytnutí dotace. Poznamenal rovněž, že na dotaci není právní nárok (jak potvrdila i judikatura). Žadateli však přísluší právo na přezkum procedury při rozhodování o poskytnutí dotace. Městský soud však zdůraznil, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2018, č. j. 1 Afs 370/2017-39, je poskytnutí dotace přísně vázáno na plnění stanovených podmínek (ty musí být splněny beze zbytku). Dotační titul AEKO byl vázán na plnění podmínek podle § 19 odst. 9 nařízení vlády č. 75/2015 Sb., mimo jiné i dle písmene a) tohoto ustanovení. Pokud žalobce podmínku nesplnil na více než 20 % celkové zjištěné výměry půdních bloků, nemohl dotaci získat. Správní orgány nemohly postupovat

jinak, než podle čl. 19 odst. 1 nařízení č. 640/2014 dotaci neposkytnout. Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů, neumožňuje moderaci výše nevyplacené dotace, takovou možnost nemají ani správní soudy. Ani s námitkou nepřiměřenosti se tedy městský soud neztotožnil.

II.

Obsah kasační stížnosti a dalších podání

[10] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[11] Stěžovatel namítá především nesprávné hodnocení kontrolního protokolu. Za dopoledne dne 2. 10. 2017 (kontrola byla ukončena ve 12:40 hod.) podle něj nebylo reálně možné provést veškerá měření nutná pro závěr, že podmínky nebyly splněny asi na 70 ha. Od předchozího měření (26. 9. 2017) se stav (provedení seče a odklizení biomasy) změnil, předchozí měření tedy nebylo možné použít pro závěr o nesplnění podmínek AEKO k 30. 9. 2017. Pořízená fotodokumentace má podle stěžovatele pouze pochybnou důkazní hodnotu (datum lze měnit v nastavení fotoaparátu) a nemůže sloužit k prokázání přesné velikosti neposečené či neodklizené plochy. S rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27, stěžovatel nesouhlasí a uvádí, že proti němu podal ústavní stížnost.

[12] Hodnocení protokolu o kontrole městským soudem považuje stěžovatel za nesprávné, formalistické a v rozporu se zásadami formální logiky. Stěžovatel nerozporuje možnost kontrolovat plnění podmínek AEKO již v rozmezí od 24. 8. 2017 do 26. 9. 2017, ovšem jakékoli výstupy z měření jsou irelevantní pro posouzení plnění podmínek v členité horské oblasti (v délce hranic plnění/neplnění přes 30 km) k 30. 9. 2017. Ani fotografie z 2. 10. 2017 neprokazují, že stav ploch změřených v předchozím období je naprosto totožný se stavem k 2. 10. 2017. Podle stěžovatele je navíc měření pro posouzení plnění podmínek AEKO složitější v porovnání s kontrolou velikosti dílů půdních bloků – taková měření by musela mít vlastní datový podklad a nemohou je provést dvě osoby za několik málo hodin. Stěžovatel připomíná, že neexistuje ani žádný jiný podklad, který by prokázal, že stav po 30. 9. 2017 odpovídá měřením provedeným do 26. 9. 2017.

[13] Dále stěžovatel zpochybňuje, že závěr o porušení podmínek na ploše převyšující 20 % stojí na dostatečné přesnosti provedených měření – tato hranice byla totiž překročena o pouhé 4,99 procentního bodu, což odpovídá přibližně 14,33 ha. V podkladech pořízených po 30. 9. 2017 však neexistuje žádný důkaz, který by takové přesnosti dosahoval. Sám stěžovatel nemá k dispozici personální zázemí ani přesné GPS zařízení, jimiž by mohl zajistit vlastní důkazy. Snažil se při složitých klimatických podmínkách především zabezpečit potřebné zemědělské činnosti. Správní orgány podle něj nedostály své povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

[14] Městský soud podle stěžovatele nesprávně hodnotil i ohlášení vyšší moci. Stěžovatel zdůrazňuje, že městský soud uznal, že správní orgány chybně posuzovaly plynutí lhůty podle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 640/2014. Stěžovatel upozorňuje, že oznámil vyšší moc správnímu orgánu I. stupně osobně již dne 17. 10. 2017, kvůli stavebním pracím však

pokračování

neobdržel z podatelny správního orgánu I. stupně potvrzení o podání. Z opatrnosti pak ohlášení provedl znovu dne 30. 10. 2017.

[15] Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, případně aby zrušil i žalobou napadené rozhodnutí.

[16] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti upozorňuje, že námitky stěžovatele jsou v podstatě totožné jako ve věci sp. zn. 5 As 45/2021. Žalovaný se ztotožňuje se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27, a má za to, že jsou plně aplikovatelné i na projednávanou věc. K námitce, že k 30. 9. 2017 zbývalo dokončit mnohem menší množství prací, než bylo uvedeno v protokolu o kontrole, žalovaný odkazuje na doplnění ohlášení vyšší moci ze dne 13. 11. 2017, v němž sám stěžovatel uváděl, že nesplnil podmínky na 66,9 ha. I tato hodnota by odpovídala více než 20 % z plochy zjištěné.

[17] Dále žalovaný podrobně vysvětluje průběh měření. Terénní inspektoři měli k dispozici přístroj Trimble GEO 7X, který zvládá pracovat i v oblastech s horší úrovní signálu. V průběhu celé kontroly neprobíhalo pouze měření způsobilých ploch dílů půdních bloků, ale bylo zároveň kontrolováno i plnění podmínek AEKO. Pokud byly hranice dílů půdních bloků zaznamenány v evidenci půdy dle uživatelských vztahů, nebylo třeba provádět měření a celá plocha byla posouzena jako způsobilá (pokud na ní byly plněny podmínky). Pokud nebyly podmínky AEKO plněny na celém dílu půdního bloku, nebylo třeba provádět měření plochy, která není způsobilá (nezpůsobilým byl celý díl půdního bloku). Dne 2. 10. 2017 pak stačilo zkontrolovat ty díly půdních bloků, kde bylo v dosavadním průběhu kontroly zjištěno nesplnění podmínek AEKO – nebylo třeba celé měření provádět znovu. Žalovaný shrnul, že zjištěná plocha způsobilá pro podporu měla rozlohu 217,05 ha; v žádosti o dotaci však stěžovatel deklaroval plochu 287,79 ha. Zjištěný rozdíl 70,74 ha tedy představuje 32,59 % zjištěné plochy, což odpovídá postupu podle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 640/2014.

[18] K námitce nesprávného posouzení ohlášení vyšší moci žalovaný odkazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27, a zdůrazňuje, že oba soudy dosud dospěly k tomu, že ohlášení bylo provedeno po lhůtě k tomu stanovené. Žalovaný poznamenává, že stěžovatel svá tvrzení oproti dřívějším podáním „*poněkud dopracovává*“. Žalovaný připomíná, že příslušné ustanovení nařízení č. 640/2014 vyžaduje, aby ohlášení vyšší moci mělo písemnou formu (nepostačuje ústní sdělení). Stěžovatel je podal osobně až dne 30. 10. 2017. Dokonce i v doplnění ohlášení vyšší moci ze dne 13. 11. 2017 sám uváděl, že doplňuje „*své podání ze dne 30. 10. 2017*“. Žalovaný se ztotožňuje i s argumentací městského soudu, že „*nedostatek prostoru pro administrativu*“ nelze považovat za objektivní okolnost, naopak šlo o vlastní rozhodnutí stěžovatele. Závěrem žalovaný zdůrazňuje, že řádné, pravdivé a včasné ohlášení a prokázání vyšší moci není pouhou „*administrativní záležitostí*“, ale nezbytnou součástí poskytování přímých plateb.

[19] Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[20] K replice stěžovatele ze dne 23. 2. 2023 na vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti (označené jako „*doplnění kasační stížnosti*“), doručené tomuto soudu dne 3. 3. 2023, stěžovatel přikládá doklad o provádění prací v průběhu kontroly (fakturu od AGRO A.R.W., s.r.o. a výkazy práce datované 26. až 28. 9. 2017). Upozorňuje rovněž, že žalovaný

připustil pochybení, neboť sám uvedl, že u některých dílů půdních bloků bylo měření prováděno před 30. 9. 2017 [v případě dílu půdního bloku (530-1070) 3008/27 dokonce pouze dne 28. 8. 2017] a po 30. 9. 2017 již žádné měření prováděno nebylo.

[21] Další podání stěžovatele ze dne 26. 6. 2023, označené jako doplnění kasační stížnosti, bylo tomuto soudu doručeno dne 28. 6. 2023. Stěžovatel opakuje svou námitku, že protokol o kontrole nemůže sloužit jako podklad pro posouzení podmínek AEKO, neboť po 30. 9. 2017 nedošlo k žádnému ucelnému měření. Zjištěné údaje tak nemohou představovat podklad pro sankční závěry. Správní orgán je povinen svůj závěr o rozsahu porušení povinnosti řádně zdůvodnit – k tomu stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2021, č. j. 4 As 270/2020-66. Stěžovatel se dále ohrazuje proti závěru, že jeho podání ze dne 13. 11. 2017 týkající se ohlášení vyšší moci se téměř shoduje se zjištěným stavem. Stěžovatel takto postupoval na doporučení pracovníka správního orgánu, podle něhož měl z důvodu jistoty uvést výměru co největší. Stěžovatel nemá prostředky ani technické vybavení k provedení vlastního měření. Kdyby uvedl hodnotu třetinovou i trojnásobnou, vypovídací hodnota této informace by byla stejná. Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, že ohlášení vyšší moci nebylo uznáno pro opožděnost, ale je využíváno pro potvrzení rozsahu porušení podmínek AEKO.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté soud přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[23] Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že stěžovatelova ústavní stížnost proti předchozímu rozsudku tohoto soudu ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27, byla usnesením Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2023, sp. zn. III. ÚS 2654/22, odmítnuta jako zjevně neopodstatněná. Neexistuje tedy žádný důvod, proč by se tento soud měl odchýlit od svých závěrů týkajících se použitelnosti zjištění obsažených v protokolu o kontrole ze dne 20. 10. 2017, č. 1833/500/25/2017. V bodech 26 až 32 svého předchozího rozsudku ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27, se tento soud podrobně zabýval způsobilostí daného protokolu prokázat plnění podmínek AEKO. Vysvětlil, že nebylo třeba opakovat měření všech dílů půdních bloků ani jejich částí, kde nebyly splněny podmínky AEKO, ale postačovalo zaměřit se pouze na rozdíly. Pro ilustraci soud odkázal na případ dílu půdního bloku, kde došlo ke změně oproti stavu zjištěnému v předchozím průběhu kontroly. Vzhledem k tomu, že příslušnou část odůvodnění již citoval městský soud, není nutné citaci opakovat i zde. Námitky uplatněné v kasační stížnosti představují z velké části pouze opakování námitek žalobních (příp. textu kasační stížnosti ve věci sp. zn. 5 As 45/2021), aniž by reflektovaly jejich vypořádání městským soudem (a předchozím rozsudkem Nejvyššího správního soudu, který městský soud citoval).

pokračování

[24] Novou argumentaci směřující proti odůvodnění napadeného rozsudku představuje zejména zpochybnění fotodokumentace pořízené správním orgánem I. stupně. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že protokol o kontrole vycházel z dílčích protokolů o měřeních ze dne 19. 10. 2017, kde byly přesně zaznamenány hranice dílů půdních bloků a případně jejich částí, na nichž nebyly splněny podmínky AEKO. Z těchto dat bylo možné s dostatečnou přesností vypočítat celkovou plochu, na níž nebyly podmínky splněny. Fotodokumentace sloužila toliko jako podpůrný důkazní prostředek, který sám o sobě již z povahy věci nemohl dosáhnout takové přesnosti jako specializovaný přístroj (v opačném případě by postačovala tato fotodokumentace a nebylo by nutné provádět přesné měření). Skutečnost, že datum na fotografii lze změnit v nastavení fotoaparátu, tento podpůrný důkazní prostředek taktéž nikterak neznevěrohodňuje (stěžovatel netvrdí, že by s datem bylo jakkoli manipulováno v jeho neprospěch, hovoří toliko o hypotetické možnosti). Ke stěžovatelově argumentaci, že nemá k dispozici personální zázemí ani přesné GPS zařízení, lze poznamenat, že ke zpochybnění protokolu o kontrole by postačovaly i méně přesné důkazní prostředky (např. kdyby sám stěžovatel pořídil fotografie ploch, kde dle jeho názoru protokol o kontrole neodpovídal skutečnosti). Ani takové důkazní prostředky však stěžovatel nepředložil.

[25] Ke stěžovatelovu výpočtu toho, jak by měření muselo být přesné, aby byl prokázán rozdíl více než 20 % mezi plochou ohlášenou a zjištěnou, Nejvyšší správní soud upozorňuje, že, jak již konstatoval městský soud, čl. 19 odst. 1 nařízení č. 640/2014 hovoří o 20 % plochy zjištěné, nikoli ohlášené. Vzhledem k tomu, že zjištěná plocha v projednávané věci činila 217,05 ha, 20 % z ní odpovídalo ploše 43,41 ha. Rozdíl mezi ohlášenou (287,79 ha) a zjištěnou plochou tak činil 70,74 ha, hranice 20 % zjištěné plochy tedy byla překročena o 27,33 ha (nikoli 14,33 ha, jak nesprávně vypočetl stěžovatel). Stěžovatel netvrdil ani neprokázal žádné okolnosti, které by svědčily o tom, že by se výsledky měření provedeného při kontrole odchylovaly od skutečného stavu o více než 27 ha.

[26] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje se stěžovatelem ani v tom, že žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti „*připouští pochybení*“, když uvádí, že v některých případech neměřil velikost plochy, kde nebyly dodrženy podmínky AEKO. Pokud podmínky nebyly na daném dílu půdního bloku splněny vůbec, bylo by nadbytečné (a nevhodné), aby žalovaný znovu prováděl měření, jehož výsledky by se kryly s měřením dílu půdního bloku jako takového. Naopak v případech, kdy podmínky nebyly splněny pouze na části plochy dílu půdního bloku, žalovaný měření prováděl, a to některá i dne 2. 10. 2017. Jelikož ale takových měření postačovalo pouze několik (v některých případech byly doměřovány pouze určité linie, kde se rozdíly projeví), nebylo jistě nemožné je provést v rámci několika hodin. V replice stěžovatel rovněž uvádí, že přikládá doklad o provádění prací na pozemcích v průběhu kontroly. K tomu lze poznamenat, že žalovaný ve svém vyjádření (ani v rozhodnutí či jiných souvisejících písemnostech) nezpochybňoval skutečnost, že k provádění zemědělských operací na kontrolovaných dílech půdních bloků docházelo i v období od 26. 9. do 2. 10. 2017. Navržený důkazní prostředek se tedy mýlí s podstatou věci a jeho provádění by tudíž bylo nadbytečné.

[27] Všechny námitky stěžovatele směřující proti použitelnosti protokolu o kontrole ze dne 20. 10. 2017, č. 1833/500/25/2017, k prokázání závěrů o (ne)plnění podmínek AEKO jsou tedy nedůvodné.

[28] K ohlášení vyšší moci Nejvyšší správní soud upozorňuje, že rovněž otázka jeho včasnosti byla beze zbytku posouzena v rozsudku ze dne 25. 7. 2022, č. j. 5 As 45/2021-27. Jeho závěry k otázce ohlášení vyšší moci městský soud v napadeném rozsudku taktéž přímo citoval, není tedy zapotřebí citaci opakovat i zde. V krátkosti lze shrnout, že lhůta 15 pracovních dní podle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 640/2014 je lhůtou propadnou a že v projednávané věci počala běžet dne 2. 10. 2017, neboť nejpozději k 30. 9. 2017 stěžovatel musel zjistit, že se mu nepodaří podmínky AEKO splnit. Tento soud zároveň vyhodnotil, že neexistovaly žádné objektivní překážky, které by stěžovateli bránily ohlášení provést.

[29] Stěžovatel odkazuje na část odůvodnění napadeného rozsudku, v níž městský soud uznává, že ve dvou sděleních zaslaných stěžovateli v průběhu správního řízení nebyl běh lhůty pro ohlášení vyšší moci posouzen správně. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že již v prvním rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 28. 2. 2019, č. j. 9083/2019-MZE-14132, byla tato vada napravena a byla aplikována lhůta podle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 640/2014. Stěžovatel neuvádí, jak mohlo toto dílčí pochybení v průběhu správního řízení před správním orgánem I. stupně ovlivnit zákonnost rozhodnutí žalovaného či dokonce napadeného rozsudku městského soudu. Ten naopak správnímu orgánu I. stupně pochybení vytkl, avšak zdůraznil, že podstatným je posouzení této otázky v rozhodnutích správních orgánů. S touto argumentací městského soudu (proti níž stěžovatel nijak nebrojí) se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

[30] Lze rovněž přisvědčit žalovanému, že argumentace stěžovatele týkající se opožděného ohlášení vyšší moci se v průběhu času posouvá. V rámci správního ani soudního řízení stěžovatel netvrdil, že se ohlášení vyšší moci pokusil podat již dne 17. 10. 2017, ale že nemohl obdržet potvrzení o podání z důvodu nějakých blíže neupřesněných ani neprokázaných stavebních prací na pobočce správního orgánu I. stupně. Podle § 109 odst. 5 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí krajského (městského) soudu, se nepřihlíží. Nejvyšší správní soud nad rámec nutného odůvodnění podotýká, že stěžovatel svá tvrzení, která neodpovídají obsahu spisu, nikterak neprokazuje. K ohlášení vyšší moci byla navíc připojena kopie dopisu Českého hydrometeorologického ústavu, který stěžovateli sděloval informace o srážkách a relativní vlhkosti vzduchu. Tento dopis, na nějž stěžovatel v textu ohlášení vyšší moci odkazuje („*rozsah dešťových srážek je obsažen v příloze*“), je však datovaný dnem 18. 10. 2017 (tedy až poté, co mělo dojít k údajnému pokusu o ohlášení vyšší moci na pobočce správního orgánu I. stupně).

[31] Nejvyšší správní soud rovněž upozorňuje, že k provedení důkazu lze podle § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Správní orgány ani městský soud proto nijak nepochybily, když vyhodnotily oznámení vyšší moci jako listinu, která podporuje závěry o rozsahu nesplnění podmínek AEKO stěžovatelem (a to i přesto, že nebyly splněny podmínky pro uznání tohoto podání jako včasného oznámení vyšší moci). Tento soud připomíná, že nešlo o důkaz stěžejní či dokonce jediný, ale toliko podpůrný. Stěžovatelovo zpochybnění vlastního odhadu plochy, na níž nebyly splněny podmínky AEKO, tedy nemůže mít zásadní vliv na vyhodnocení důkazů ostatních a nezpůsobuje tudíž ani nezákonnost napadeného rozsudku.

pokračování

[32] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud nepřisvědčil žádné z námitek týkajících se vyhodnocení oznámení vyšší moci.

[33] Nejvyšší správní soud na závěr upozorňuje, že kasační stížnost podaná dne 14. 11. 2022 nebyla odůvodněna. Proto Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 21. 11. 2022, č. j. 5 Afs 309/2022-4, vyzval stěžovatele v souladu s § 106 odst. 3 s. ř. s. k jejímu doplnění ve lhůtě jednoho měsíce od doručení této výzvy. Tato lhůta uplynula dne 21. 12. 2022. Jen v této lhůtě mohl stěžovatel podle § 106 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody. Tento soud se proto nemohl zabývat důvody kasační stížnosti, které byly nově formulovány až v podání ze dne 26. 6. 2023.

[34] Nad rámec nutného odůvodnění však Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že neposkytnutí dotace nepředstavuje sankci trestní povahy, na kterou by bylo možné aplikovat instituty správního trestání (srov. např. rozsudek tohoto soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 5 As 95/2014-46). Stěžovatel nevysvětlil, z jakého důvodu odkázal právě na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2021, č. j. 4 As 270/2020-66, který se týkal velmi odlišné problematiky (hazardních her) a jeho vyústěním navíc bylo zrušení zrušujícího rozsudku krajského soudu. Na projednávanou věc tedy takový odkaz nebyl vůbec příležitý. K otázce tvrzené nepřesnosti odhadu samotného stěžovatele, pokud jde o rozsah nedodržení stanovených podmínek, v ohlášení vyšší moci pak lze poznamenat, že možné zkreslení skutečnosti ze strany stěžovatele v tomto podání může pouze snížit váhu tohoto konkrétního důkazu, ale nemůže zpochybnit důkazy ostatní, které jsou založeny na přesnějších metodách, než je odhad účastníka řízení.

IV.

Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[36] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. října 2024

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu